

הכונס פרק ששי בבא קמא

נו.

עין משפט נר מצוה

יד א ב ג מיי פ"ד
מהלכות נ"מ הל' יד
סגן עשין סט טושי"ע ח"מ
סי' טח סעף יא:
בו ד מיי' שם טושי"ע שם
סעף טו:
בו ה מיי' פ"ו מהלכות
עדות הלכה ז סגן
לאזין כח טושי"ע ח"מ סי'
לכ סעף ב:
זו ו מיי' שם טושי"ע שם
כהג"ה:
יח ז מיי' שם סגן שם
ויושי"ע שם:
יח ח מיי' שם סגן שם
טושי"ע ח"מ סי' כח
סעף א:
כ ט מיי' פ"א מהלכות
עדות הלכה א סגן
עשין קח טושי"ע שם ועשין
כ"מ וצ"ע שם:
כא י מיי' שם פ"ו הל' ז
סגן שם טושי"ע שם:
כב ב מיי' פ"ו מהל' חובל
ומוקח הלכה ה ועשין
כ"מ:
כג ל מיי' פ"ד מהל' מקו
מוקח הלכה א סגן
עשין סט טושי"ע ח"מ סי'
מח סעף ו:
כד מ מיי' פ"ז מהלכות
חובל ומוקח הל' ז סגן
שם טושי"ע ח"מ סי' מב
סעף לב:
כה ב מיי' פ"ד מהל' מקו
מוקח הלכה א סגן
עשין סט טושי"ע ח"מ סי'
שז סעף א:
כו ו מיי' שם הלכה
טושי"ע שם סעף ה:

מוסף רש"י

העושה מלאכה במי
חטאת. שקל כנגדן
משקולות, ופיה וכל מעשה
נפסלות במלאכה (לקוח)
מי חטאת דפיה
אדומה וכן פיה עממה
נפסלין במלאכה, דכתיב
(במדבר יט) אשר לא עלה
עליה עול, וזמי חטאת
כתיב למשמרת לני מדה,
ומזיל בספרי מה מ"ל,
שכיל און לו שמחה מלאכה
פוסלת אלא צדקה ומזין
אף צמים מ"ל למשמרת
לני מדה, כלומר צדקה
משומרות לכך ולא לדבר
אחר (גישו' ג). פטור
מדיני אדם, לשלם והייב
מדיני שמים, פורעות
לשלם לרעשם שמתקין
להפסיד את ישראל (שם).
ונשברה כדו כו' והייב
מדיני שמים, משום דלא
סליק (לעיל כט).

אילימא דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי ליחייב. וא"ת
כיון שאין חילוק בין מקרב דבר אלל האש ובין מקרב
האש אלל הדבר אמרינן צפרכא כל הנשרפין (סנהדרין דף עו.
ו) כפמו צמקוס סוף חמה או לניה לצא פטור ליחייב למ"ד
HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בכותל רעוע אמר מר "הכופף קמתו של
חבירו בפני הדליקה היכי דמי אילימא
דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי
נחייב יאלא דמטיא ברוח שאינה מצויה
ורב אשי אמר יטמון אתמר משום דשויה
טמון באש: אמר מר "השובר עדי שקר
ה"ד אילימא לנפשיה ימונא בעי שלומי
ובדיני אדם נמי נחייב יאלא לחבריה
הוידוע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
במאי עסקין אילימא בבי תרי פשיטא
דאורייתא הוא יאם לא יגיד ונשא עונו
אלא כחד ותו ליכא והאיכא (סימן העושה
בסם ושליח חבירו נשבר) כ"ה העושה מלאכה
במי חטאת ובפרת חטאת פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא ה"ה הנותן סם המותר
בפני בהמת חבירו פטור מדיני אדם וחייב
בדיני שמים והאיכא ה"ה השולח את הבערה
ביד חרש שוטה וקטן פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא ה"ה המבעית את
חבירו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים
והאיכא ה"ה נשברה כדו ברה"ר ולא סלקה
נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהויוקן
וחכ"א פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים
אין מיהא איכא טובא והני אצטריבא ליה
מהו דתימא בדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל הפורץ גדר בפני בהמת חבירו מהו
דתימא כיון דלמסתריה קאי מה עביד
בדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל הכופף
קמתו של חבירו נמי מהו דתימא לימא מי
הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה ובדיני
שמים נמי לא ליחייב קמ"ל ולרב אשי
דאמר נמי טמון איתמר מהו דתימא אנא
כסויי כסיתיה ניהלך ובדיני שמים נמי לא
ליחייב קמ"ל והשובר עדי שקר נמי מהו
דתימא לימא ה"ה דברי הרב ודברי התלמיד
דברי מי שומעין ובדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל והוידוע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
נמי מהו דתימא מי יימר דכי הוה (אתינא)
מסהדינא ליה הוה מודה דלמא הוה משתבע
לשקרא ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל:
נפרצה בלילה או שפרצה לסטים כו': אמר
רבה והוא שחתרה אבל לא חתרה מאי
חייב היכי דמי אילימא בכותל בריא כי לא
חתרה אמאי חייב מאי ה"ל למעבד אלא

כפותל רעוע. ללה אפסדיה דלמסתר קאי: דמטי ליה. כשכפפה
הגיע זה הדליקה: ברוח מצויה. הרי צדיק הצעיר ובדיני אדם
ניחייב: ברוח שאינה מצויה. דמידי דלא סלקא אדעתיה היא:
טמון איתמר. שכיסה קמת חבירו צדיקין כשראה דליקה אללה
והוא לא שלח את הבערה אשוייה
טמון וגרס להפסיד את הניזק
ולפטור את המבעיר דפטור על טמון
באש: לנפשיה. להוילא ממון מחבירו
לענמו: ממונא צעי לשלומי. אותו
ממון שהוילא חייב להחזיר: להצריב.
שכר עדי שקר להוילא מנה מראובן
לשמעון: פשיטא דאורייתא הוא.
דחייב דדיני שמים: אם לא יגיד.
בתי קא משמעין מדקפיד להגדה
משמע שאילו מגידן מתחייב זה ממון
ועוד קי"ל (סוטה דף כ:). כל מקום
שנאמר עד הרי כאן שני עדים עד
שפירט לך הכמוז אחד כדכתיב לא
יקום עד אחד באיש (דברים יט):
אלא צדה. שמתחייב צדקה
ליה שצדקה ודלמא לא הוה משתבע
בשקרא ומשלים: ופו ליכא. דחייבין
בדיני שמים: העושה מלאכה צמי
חטאת. שקל כנגדן משקלות צמסכת
גישין (דף עו). והן נפסלין במלאכה: פטור
מדיני אדם. דהזקן שאינו ניכר לא
שמיא היזק. וכולהו הני תיובתי מתייתא
ניניה: ה"ה המבעית. תקע לו צלמו פתאום
ובעור דלא עבד צדק מעשה צדופו:
ר"מ מחייב בהויוקן. פלוגמיהו מפרשאי
בהמניח את הכד (לעיל דף כט). צנתקל
היינו צ' דוקא צ"ע:
ד"ה פטור וכו' הדין
שאינו ניכר לא שמיא
היזק. קשה למ"ס רש"י
חמלה העושה מלאכה
ששקל בהן משקלות וזה
אף למ"ד דשמיא היזק
פטור ע"ש בגיטין וי"ע:

תורה אור השלם

1. ונפש בי תוקא
ושמעה קול אלה וראה
עד או ראה או ידע אם
לוא יגיד ונשא עונו:
ויקרא ה א

הגהות הב"ח

(א) תוב ד"ה פשיטא וכו'
כשעבד על שבעתו
דבר שאם לא יגיד:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אב לא יגיד
וכי ועוד קי"ל. ממה לי
הא באתם היכא דעך אדם
מועיל בעדו לחייב ממון
חייב קרנן שבעה כדאמרין
בשבעות רפ"ד הלכ' מדיני
בעד סוטה וכו' ובתוס' רש"
סוטה ד"ה כל הקשו באתם
אמאי לא אמרין דוהוה עד
אמאי צ' דוקא צ"ע:
היינו צ' דוקא וכו' הדין
שאינו ניכר לא שמיא
היזק. קשה למ"ס רש"י
חמלה העושה מלאכה
ששקל בהן משקלות וזה
אף למ"ד דשמיא היזק
פטור ע"ש בגיטין וי"ע:

רבינו הגנאל

תחלתו בפשיעה וסופו
באונס. דכיון דשבתיה
בחמה כל טעריק דאית
לה. פי' ערומה.

ממונא בעי לשלומי. וכי תימא
פטור מדיני אדם משום
דלא ידעי' שהם עדי שקר מ"מ כיון
שאם היינו יודעין שהם עדות שקר
משלם און שייך לתימני פטור מדיני
אדם: אלא לחבריה. כגון שאין
לחצריה מה לשלם או שהלך למדינת
הים או כגון שאין אנו יודעים שיש
עדי שקר ודוקא שוכר אלל אמר
פטור מדיני שמים דכדור שלא ישמעו
לו דאין נראה לומר דנקט שוכר
לאשמועינן דאפי' שוכר פטור מדיני
אדם שאין זה שום חידוש ולקמן לא
עבד לריכותא אלל מדיני שמים ועוד
דצפירקין טנן (דף עו): השולח את
הבערה ציד חט"ו פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים שלא ציד פסק הפקח
חייב משמע דשולח פטור אף מדיני
שמים: פשיטא אב לא יגיד
וכו'. וא"ת ה"מ כשעבד על שבעתו
כדכתיב ושמעיה קול אלה וי"ל דה"ק
קרא כשעבד (א) דבר שאם לא יגיד
היה נושא און אזי צדקה קרנן שבעה
אלל בלא שבעה נמי איכא גישאות
עון כדמוכח צמתני' באתר דיני
ממונות (סנהדרין דף לו): ודוקא צ"ד
דכשאוומים און אנו יודעים להעיד
שז אינס יכולין להעיד דכיון שהגיד
שז אינו חוזר ומגיד והיינו אם לא
יגיד דקרא אלל חוץ לצ"ד אין לחוש
שיכול לחזור ולהעיד:

העושה מלאכה במי חטאת

עד שלא נתן האפר
כדמניא צמס' פרה (פ"ד מ"ד) פרה
נפסלת במלאכה עד שתעשה אפר
והמלאכה פוסלת צמים עד שישם
האפר למוכה ובספרי יליף מקרא יכול
אף קדשן מ"ל למשמרת למי נדה
ולא שכבר מי נדה: פ"ד מדיני
אדם. צפ' הניזקין (גיטין ג). פריך
מנייה למ"ד היזק שאין ניכר שמייה
היזק: אב"ל הני אצטריך ליה.
וא"ת הנותן סם המותר נמי חידוש הוא
למייתי כדאמרין לעיל (דף מו):
דאפילו סם המותר דלא עבדא דלכלה

כיון

בכותל רעוע כי חתרה יאמאי פטור תחלתו
הניחא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס
הוא בפשיעה וסופו באונס חייב מאי איכא
למימר אלא מתני' בכותל בריא
ואפילו לא חתרה וכי איתמר דרבה אסיפא
איתמר הניחה בחמה או שמסרה לחרש
שוטה וקטן ויצתה והזיקה חייב אמר רבה
ואפ"י חתרה לא מבעיא היכא דלא חתרה
דכולה בפשיעה וסופו באונס קמ"ל דכולה
פשיעה היא מ"מ דאמר ליה מידע ידעת
דכיון דשבקתה בחמה כל טצדקא דאית
לה למיעבד עברא ונפקא: הוציאוה לסטים
לסטים חייבין: פשיטא

כיון

חייב בדיני שמים ושמה און כל כך חידוש:
בסויי כסיתיה. וא"ת גלוי יודע למקום
למה נכתבין און לא לטובה און לרעה וי"ל
דאפי' צמתקין לטובה שלא ימחר לשרוף
ויכול להניל בעל הצית צמון כך מ"מ
בדיני שמים חייב דלצדעי ליה לאזהורי
ולאסוקי אדעתיה שלא יצא לו הפסד
צכ: מ"ה דתימא הויה לה תחלתו בפשיעה
וסופו באונס קמ"מ דבו"הו פשיעה היא.
ק"ק דה"ל לנימר מהו דתימא כולה אונס
הוא וכגון שנעל כל כך יפה שאינה יכולה
לצאת אלא צמתירה קמשמע לן דפושע
הוא אלל חמירה שהימיה צממה: